

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ

Курыта Л.Л., аспірант докторантури та аспірантури НАВС.

Сучасний стан розвитку криміналістики обумовлений активним дослідженням всіх складових елементів, які входять до її системи, в тому числі і криміналістичної техніки, а проблема використання науково-технічних засобів і методів, що застосовуються у боротьбі зі злочинністю при здійсненні кримінально-процесуальної процедури - посідає першочергове місце і є одним з найвагоміших чинників успішної правоохоронної діяльності.

В межах проведення реформування правоохоронної системи, для забезпечення техніко-криміналістичного супроводження процесу досудового розслідування до штатної структури слідчих підрозділів органів поліції уведено сектори з техніко-криміналістичного забезпечення слідчих (розшукових) дій та відповідно посади начальника сектору (для відділу), старшого інспектора-криміналіста, інспектора-криміналіста, техника-криміналіста. Інспектори-криміналісти у своїй діяльності безпосередньо підпорядковані та підзвітні начальникові органу досудового розслідування і зобов'язані виконувати доручення начальника відповідного органу досудового розслідування, його заступників, слідчих у встановлені строки та у визначеному законодавством порядку.

Аналіз судово-слідчої практики дає підстави вважати, що традиційні спеціальні знання у процесі розслідування злочинів використовуються недостатньо ефективно. Така ситуація пов'язана із штатною неукомплектованістю слідчих відділів органів поліції інспекторами-криміналістами, недостатнім рівнем їх професійної підготовки та відсутністю практичних навичок здійснення криміналістичного забезпечення у окремих категоріях злочинів, що в свою чергу, негативно впливає на якість проведення такої слідчої

(розшукової) дії - як огляд місця події. Внаслідок цього протоколи переважані неістотними даними, в яких відсутня прийнята науково-обґрунтована термінологія щодо описання об'єктів, відсутні криміналістично значущі відомості, а зафіксована інформація носить формальний та неконкретний характер.

Стан нормативно-правового регулювання діяльності інспекторів-криміналістів Національної поліції України та працівників Експертної служби, а також питання перерозподілу їх професійних обов'язків, безумовно потребують подальшого дослідження, розробки та удосконалення.

Вивчення слідчої практики свідчить про те, що різноманітність обстановки місця події та обставин, які необхідно з'ясувати під час її огляду в процесі розслідування, різнохарактерність об'єктів, які вивчає слідчий, а також складність завдань, що йому доводиться вирішувати в ході виявлення, вилучення та фіксації зазначених об'єктів, обумовлюють необхідність використання спеціальних знань і залучення до огляду спеціалістів відповідного профілю.

Характер певних змін обстановки місця події або причини їх відсутності можуть бути оцінені лише на підставі знання закономірностей явищ, процесів, що мають спеціальний характер. З урахуванням закономірностей утворення різних слідів, отриманих відомостей про обставини злочину і особливостей конкретного місця події слідчий спільно із спеціалістом висуває версії про механізм вчинення злочину, визначає найбільш ймовірні місця утворення слідів, поділяє місце події відповідно до передбачуваної дислокації слідів на окремі ділянки і уточнює послідовність його дослідження.

Такий алгоритм дій слідчого та спеціаліста при проведенні огляду місця події можна віднести до найбільш раціонального та послідовного способу вибору напрямків, які пов'язані із побудовою певної моделі процесу розв'язання нової задачі або методом евристичного пошуку, який заснований на безперервному уявному моделюванні обстановки та обставин події [3, с. 23].

Для зростання ефективності науково-технічного забезпечення огляду місця події слід використовувати наступні тактичні правила: своєчасність формування групи спеціалістів і вжиття організаційних заходів щодо забезпечення їх участі в проведенні слідчої (розшукової) дії; планомірність використання знань групи спеціалістів; повнота використання всіх форм і способів взаємодії слідчого із спеціалістами і спеціалістів один з одним на кожній стадії проведення слідчої (розшукової) дії [2, с. 204]; активне залучення групи спеціалістів до документування результатів слідчої (розшукової) дії, що вимагає використання спеціальних знань [1, с. 78], а також належне технічне забезпечення інспекторів-криміналістів, які входять до складу слідчо-оперативних груп, сучасними засобами криміналістичної техніки.

Практика розслідування злочинів засвідчує наявність значних складностей у пошуково-пізнавальній діяльності з їх виявлення та розкриття, оскільки спостерігається безперервна модифікація способів вчинення протиправних посягань та зростання професійного рівня і кваліфікації злочинців, що вимагає належного науково-обґрунтованого інформаційного забезпечення слідчих і оперативних підрозділів, широкого використання спеціальних знань та засобів криміналістичної техніки для виявлення та розслідування злочинів.

Список використаних джерел:

1. Коваленко В. В. Застосування науково-технічних засобів спеціалістами при проведенні слідчих дій : моногр. / В. В. Коваленко. – Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2007. – 208 с.
2. Мировська А. В. Використання спеціальних знань під час огляду місця події при розслідуванні фальшивомонетництва / А. В. Мировська // Митна справа. – 2014. – Спеціальний випуск. – С. 202-208.
3. Тертышник В. М. Взаимодействие следователя с иными подразделениями органов внутренних дел при расследовании

преступлений / В. М. Тертышник, С. В. Слинько. – Харьков : Ун-т внутр. дел, 1995. – 66 с.